

De minister van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon
T 070 370 79 11
F 070 370 79 00

nota

Integriteits- en anti-corruptiebeleid Caribisch Nederland

Datum
17 april 2023

Ons kenmerk
20230303

1. Aanleiding

Op 2 september 2022 heeft de Raad voor de Rechtshandhaving (de Raad) u het rapport 'Opvolging aanbeveling corruptiebestrijding op Bonaire, Sint Eustatius en Saba' aangeboden. Op 14 oktober 2022 heeft u dit, samen met de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, aan de Kamer aangeboden met een eerste, deels procedurele, beleidsreactie. In de brief hebt u aangekondigd in het voorjaar van 2023 met een nadere beleidsreactie te komen. Met deze brief geeft u opvolging aan deze toezegging.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met het verzenden van de tweede, meer inhoudelijke, beleidsreactie op het Rapport. De brief wordt gelijktijdig aan de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voorgelegd.

3. Kernpunten

De Raad heeft op vijf verschillende thema's kritische aanbevelingen gedaan aan de betrokken ministeries, de openbare lichamen en andere relevante lokale partners.

Voor wat betreft de aanbevelingen die (mede) aan het ministerie van Justitie en Veiligheid zijn gericht, is op vrijwel alle aanbevelingen vooruitgang geboekt, te weten:

- Via het verzamelbesluit tot wijziging van het Besluit politiegegevens zal themaverwerking voor ambtelijke omkoping in Caribisch Nederland mogelijk worden gemaakt. Streven is om het integraal gewijzigde besluit in juli 2024 in werking te laten treden. Eerder is hierover januari 2024 gecommuniceerd, maar dit is vermoedelijk niet haalbaar, mede gelet op de omstandigheid dat advies van de Autoriteit Persoonsgegevens zal moeten worden afgewacht.
- In overleg met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is de keuze gemaakt om een besluit over de aanbeveling van de Raad om publieke bewustwordingscampagnes betreffende het melden van integriteitsschendingen en de schadelijke effecten van corruptie te organiseren, uit te stellen. In december 2022 is het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatie Centrum in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid gestart met een onderzoek naar de aard en oorzaken van ambtelijke corruptie op Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Caribisch Nederland). Naar verwachting zal

dit onderzoek inzicht geven in de vraag of en zo ja welke aspecten van het lokale integriteits- en anti-corruptiebeleid verbetering behoeven. Na verkrijging van dit inzicht kan geïnformeerd worden besloten wat de focus en insteek van publieke bewustwordingscampagnes dient te zijn, gelet op de uitkomsten van het onderzoek. Wel zal het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties alvast eerste gesprekken met de openbare lichamen en maatschappelijke organisaties over dit onderwerp voeren.

- De Raad heeft voorts de aanbeveling gedaan om te zorgen voor de bescherming van klokkenluiders in Caribisch Nederland. Hoewel deze aanbeveling aan zowel het ministerie van Justitie en Veiligheid als aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is gedaan, geldt dat de bescherming van klokkenluiders binnen het beleidsterrein van het laatstgenoemde ministerie valt. Het ministerie van Justitie en Veiligheid wordt op ambtelijk niveau op de hoogte gehouden van de voortgang op deze aanbeveling. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is inmiddels een verkenning gestart, waarbij aandacht is voor de vraag in hoeverre de Europees-Nederlandse regelgeving passend en wenselijk is voor Caribisch Nederland. In gesprekken met de openbare lichamen hierover wordt zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij de in het kader van het project Toegang tot het Recht (ministerie van Justitie en Veiligheid) opgedane kennis en ervaring.

- Voor wat betreft de aanbevolen invoer van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) van Caribisch Nederland, is besloten dat een dergelijke invoer inderdaad wenselijk lijkt. Tijdens uw werkbezoek aan Bonaire van januari dit jaar zijn hiervoor een aantal afspraken gemaakt, waaronder de oprichting van een werkgroep. De verwachting is dat voor het zomerreces een definitief scenario wordt geselecteerd, dat vervolgens zal worden uitgewerkt.

- Tot slot is de sturing op de opvolging van de aanbevelingen geborgd binnen het ministerie van Justitie en Veiligheid, zoals reeds toegelicht in de eerste beleidsreactie.

4. Toelichting

- Het OM-BES en de Rijksrecherche werden door de Raad aanbevolen om een ketenbreed plan voor themaverwerking in Caribisch Nederland op te stellen en ervoor te zorgen dat er toezicht op en verantwoording over deze themaverwerking is. In overleg is door het OM-BES en de Rijksrecherche besloten om geen opvolging aan deze aanbeveling te geven. Het bestaande themaregister beoogde oorspronkelijk al om themaverwerkingen uit zowel Europees als Caribisch Nederland te omvatten. Door een omissie in het Besluit politiegegevens was het niet toegestaan om ontvangen themaverwerkingen uit Caribisch Nederland in het themaregister op te slaan, maar de benodigde werkwijzen en processen zijn reeds ingericht. Een ketenbreed plan is daarom niet noodzakelijk. De Rijksrecherche zal na de wijziging van het Besluit politiegegevens in gesprekken met relevante partners in Caribisch Nederland aandacht vragen voor het themaregister om ervoor te zorgen dat eventuele relevante signalen die deze partners ontvangen aan de Rijksrecherche worden doorgegeven.

- De Raad deed ook de aanbeveling om in 2023 voor een analyse van de aard en omvang van ambtelijke corruptie in Caribisch Nederland te zorgen, met behulp van themaverwerking. De Rijksrecherche verwacht dat themaverwerking mogelijk slechts een beperkte bijdrage aan deze analyse kan leveren, gelet op de aard van de informatie waarop themaverwerking betrekking heeft. Om alsnog tegemoet te komen aan deze aanbeveling van de Raad, is het Wetenschappelijk Onderzoek-

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

Datum
17 april 2023

Ons kenmerk
20230303

en Documentatiecentrum het eerder genoemde onderzoek naar de aard en oorzaken van ambtelijke corruptie in Caribisch Nederland gestart. Dit onderzoek zal naar verwachting in september 2023 worden afgerond.

- De Raad deed tot slot diverse aanbevelingen betreffende integriteitsbeleid aan onder meer het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Na de verkiezingen in Caribisch Nederland zullen de bestuurlijke afspraken met de eilanden van Caribisch Nederland worden geactualiseerd. In deze gesprekken zullen de aanbevelingen van de Raad nadrukkelijk worden meegenomen en zal niet uitsluitend aandacht zijn voor integriteitsbeleid, maar juist voor integriteitsbeleid als onderdeel van de versterking van goed en weerbaar bestuur. Hierbij wordt gelet op de aanwezige uitvoeringskracht binnen Caribisch Nederland. Ondertussen zal het integriteitsbeleid per eiland worden doorontwikkeld, zoals toegelicht in de Kamerbrief.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding

Datum
17 april 2023

Ons kenmerk
20230303

4.1 Politieke context

De aanbevelingen van de Raad raken op diverse punten aan de beleidsagenda voor Caribisch Nederland 2021-2025.¹

4.3 Juridische overwegingen

De benodigde wetswijziging om themaverwerking ambtelijke omkoping voor Caribisch Nederland mogelijk te maken zal worden betrokken bij het bredere verzamelbesluit tot wijziging van het Besluit politiegegevens (zie hiervoor).

4.4 Krachtenveld

De tweede beleidsreactie is afgestemd met het ministerie van Justitie en Veiligheid (DRC, DRB, DVB, DEIA en DWJZ), het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, vertegenwoordigers van de openbare lichamen, de Rijksrecherche, het OM-BES en de liaison voor het ministerie van Justitie en Veiligheid in Caribisch Nederland.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/06/23/tk-bijlage-jenv-beleidsagenda-cn-def>.